

Сінельник І.П.

старший викладач кафедри

іноземних мов і методик їх навчання

Київського університету імені Бориса Грінченка

м. Київ, Україна

ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Кардинальні зміни, які відбуваються в українському суспільстві на початку ХХІ століття, передбачають значні зміни в системі професійної освіти, зокрема педагогічної. Освіта віддзеркалює процеси, які відбуваються у всіх сферах життя, а отже вона не може бути відокремлена від суспільства.

У сучасних умовах перед вищими освітніми закладами стоїть завдання не лише формування майбутнього учителя, який володіє глибокими професійними знаннями і вміннями, а й формування толерантної особистості, здатної налагоджувати конструктивну взаємодію в аспекті порозуміння як з усіма учасниками педагогічного процесу, так і у повсякденному житті, оскільки толерантність – це умова нормального функціонування громадянського суспільства і умова виживання людства [2, с. 1].

Феномен толерантності у своїх дослідженнях розглядали науковці різних областей, зокрема філософії (В.М. Золотухін, В.А. Лекторський, А.А. Акулова та ін.), етики (Д.В.Зинов'єва, Г.У. Солдатова та ін.), психології (Б.Г. Анан'єв, А.Г. Асмолов, Л.С. Виготський та ін.), педагогіки (С.В. Данилова, П.Ф. Комогоров, О.Г. Шавріна, Л.А. Шайгерова, Ю. Годорцева та ін.). Толерантність та принципи виховання студентів університетів у дусі толерантності досліджували у своїх працях І. Бех, В. Бочарова, В. Маралов, К. Пастушенко, О. Сухомлинська, О. Швачко та ін.

Проблема формування толерантної особистості змушує викладачів ВНЗ шукати більш ефективні шляхи виховання даної моральної якості. На нашу думку, одне з рішень цієї проблеми – формування толерантності студентів педагогічних спеціальностей шляхом методично дозованого використання інформаційних технологій у навчальному процесі, адже вони володіють могутніми соціалізаційними можливостями і впливами на особистість. Вони здатні виховати повагу і терпиме ставлення до людей інших національностей, рас, мов, релігій і розвинути міжкультурні комунікативні вміння.

Наукою вже доведено, що діалог, як форма спілкування, є могутнім засобом виховання і розвитку толерантності, адже через мову відбувається ознайомлення з культурою певної країни, її традиціями, історією та сучасністю. Сучасний же стан розвитку технологій Інтернет надає нам широкі можливості для діалогічного спілкування [4, с. 226]. Так, українські студенти можуть обмінюватися своїми думками та ідеями з представниками інших культур, рас і віросповідань у навчальній та позанавчальній діяльності за допомогою **електронної пошти**, комп'ютерної версії звичайної пошти, або **ІМ**, миттєвого обміну повідомленнями, яке нагадує Інтернет-версію SMS. Ці програми дозволяють писати листи в режимі реального часу одночасно декільком людям, які підключилися до мережі Інтернет, при цьому їхнє місцезнаходження не має значення. **Інтернет-чати** дозволяють об'єднуватися у групи за інтересами та спілкуватися в режимі реального часу. Спілкування у чаті дуже швидке. Учасники можуть надсилати повідомлення в загальному каналі, «кімнаті», одразу сотням користувачів. **Голосові чати** надають можливість запису голосового повідомлення та його відправлення іншій людині через Інтернет.

Студенти можуть брати участь у **відеоконференціях** чи дискусійних клубах, де відбувається миттєвий обмін аудіо- та відеоматеріалами. **Соціальні мережі**, окремі Web-сайти, дозволяють студентам та викладачам створювати власні сторінки, спільноти, розміщувати фото, аудіо- та відеоматеріали, обмінюватися миттєвими повідомленнями. Соціальні мережі стали дуже популярними, бо відкривають нові можливості для самореалізації та міжкультурного діалогу.

Крім того, в мережі Інтернет існує велика кількість ресурсів, присвячених питанням толерантності. Такі ресурси, безсумнівно, мають велике значення в процесі формування світогляду студентів і принципів терпимості по відношенню до інших людей. Інтернет – дуже потужний ресурс, який відкриває майже необмежені можливості для самореалізації та саморозвитку особистості, для міжкультурного діалогу та формування толерантної особистості. У той же час освітня практика у ВНЗ показує, що масова практика викладання продовжує базуватися на традиційному підході, при якому недостатньо використовується виховний аспект інформаційних технологій у навчальному процесі, орієнтованого на розвиток толерантності майбутніх учителів.

Підводячи підсумки, потрібно наголосити на тому, що впровадження у практику вищих педагогічних навчальних закладів України науково-обґрунтованого використання описаних вище та інших засобів на основі інформаційних технологій можуть якісно поліпшити роботу викладача з формування у майбутніх учителів гуманного та толерантного ставлення до оточуючих, усвідомлення того, що “потрібно жити не для себе і не для інших, а зі всіма і для всіх” [3, с. 123].

Література:

1. Довгополова Я.В. Формування толерантних відносин студентів у полікультурному середовищі вищого навчального закладу : дис. канд. пед. наук / Я.В. Довгополова. – Х. : Харків. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2007. – 206 с.
2. Тодорцева Ю.В. Педагогіка толерантності: Методичні рекомендації. – Одеса: ПНЦАПН України, 2004. – 90с.
3. Уолцер М. Про толерантність / Пер. з англ. М. Лупішко. – Харків: Видавнича група «РА-Каравела», 2003. – 148 с.
4. William Horton. Katherine Horton. E-learning tools and technologies. Wiley Publishing. – 571 p.